

ad Chorum non duplicatur absentia, cum sit obligatio eadem, licet hebdomarij munus sit frequenter obendum, vnde & Missa Contentualis plures etiam decantanda. At hoc incrementum laboris aliquale tantum est, non tamen duplo maior labor. Praterquam quod propter incrementum tale laboris nihil videtur peti amplius posse, quia ratione Præbenda ad id tenetur, quando casus necessitatis ocurrunt, vt patet quando Socij agrotant, aut impedimentum aliud legitimum patiuntur. Et ita etiam accidit in officiis alius: Auditores enim Regij, si pauciores sint, plus laborare coguntur, nec tamen propterea salarium maius accipiunt: sicut & Quæstores, & Rationales. Non debent autem Ecclesiastici in hac rerum temporalium causa laicis ministris superari. Pro quo est & sententia multorum apud Couarruiam *suprā*. §. Tertio, eadem, quam & sequitur Zerola *suprā*. §. Primum dubium, afferentium Præbendario, qui gerit vicem duarum personarum, ut quia Canonicus, & Archidiaconus est, non deberi plures distributiones, quia non multiplicatur præsentia, licet labor aliquando multiplicetur: est enim ablonum *ut quis stipendia sibi vendice plurimorum*, vt habetur in Cap. Quia nonnulli, de Cleric. non resident.

Cap. Quia nonnulli.

Exprobatis sententijs urgetur.

9. Et pro resolutione proposita stat etiam sententia, quam cum doctis Recentioribus tenet P. Thomas Sancius Lib. 2. *Constitutorum*, Cap. 2. Dub. 88. num. 8, quod scilicet si Canonicus propter excommunicationem, suspensionem, vel alius impedimentum occulatum, Beneficii fructus principales amittat, non tenetur illos restituere alii Canonici, sed fabrica Ecclesiae, in qua est Beneficium, vel pauperibus. Id quod numer. 7. etiam docuerat citatus Auctor cum communi etiam Doctorum sententia Recentiorum, de eo, qui fructus principales amittit, quos vocant *Grossam*, ob non recitatas Horas Canonicas. Atqui idem videtur dicendum quando fructus ex quacumque alia ratione supersunt, & ita cum Præbenda vacant, quia eadem ratio est. Sicut enim in casibus prioribus non sunt alii dandi Præbendarii, quia nullus apparet titulus, propter quem illos lucrari possint; ita & in posteriori, cum ipsis possit Euangelicum illud dici: *Tolle, quod tuum est, & vade.* Stat enim celebris opinio *Glossa in Clement. 2. verb. Suspensos, de vita & honest. Clericorum*, afferentis absentias partes in fructibus principalibus in Ecclesiam conferendos. Sunt autem distributiones, de quibus loquimur, principales fructus, vt constat, & licet Couarruias *suprā*. §. Quartio, quod, contrarium videatur tenere, id tamen cum formidine pronuntiat, sic dicens: *& sanè, nisi fallor etiam in redditibus principaliis, &c.* addens statim quamdam distinctionem; vt tunc fructus accrescant præsentibus, quando certa quantitas destinata est ad Ministrorum vietum, & laboris mercedem: fecus autem si statutum sit, vt cuiilibet Ministro detur certa aliqua præstatio: tunc enim absentias partes debentur Ecclesiae. Quis autem non videat eamdem in omnibus esse rationem, nec maiorem titulum pro luero extare, quando labor non duplicatur. Quod si ratione aucti aliquanter laboris debet stipendium accrescere: ergo & quando certa annua præstatio destinata est, idem debet affirmari: quod tamen negatur.

Couarruias, distinctione ap ponit, non probatam.

10. Deinde, militat principaliter pro Assertione Decretum Concilij Tridentini Sessione 22. Cap. 3. vbi de non impletibus personaliter competens sibi seruitum dicitur: *quod illius dies distributionem amittit, nec eius quoquo modo dominium acquirat, sed fabrica Ecclesiae, quatenus indigat, aut alterius loco, arbitrio Ordinarij applicatur.* Non ergo presentibus distributiones accrescent. Si dicatur cum P. Sancio *suprā* num. 4. intelligi de distributionibus, quæ amittuntur ab illis, qui non adimplent onera particularia sibi ab Episcopo imposta, quarum diversa est ratio ab illis, quæ amittuntur propter absentiam: & ab eodem Concilio Sessione 21. Cap. 3. decernitur, vt inter illos diuidantur, qui diuinis officiis intersunt. Id certe non satisfact, quia ratio est eadem: sicut enim non adimplentibus onera particularia ab Episcopo imposta, distributiones non accrescent praesentibus, & imposta sibi exequentibus, quia nullus est titulus, propter quem tale accrementum mercantur, laboris sui premium proportionatum habentes: ita similiter in aliis, quibus nullum est speciale onus impositum, absunt tamen sine titulo priuilegio; quia nulla est ratio differentia. Neque Concilium cum distribuendas inter praesentes decernit, eam generalem distributionem intendit, sed proportione accommoda: vt scilicet praesentibus sua dentur portiones, quæ quidem Choro etiam pleno darentur, non vero quod in paucos omnis quantitas dispergatur: cum illa potius debeat prævalere sententia: *Diversit, dedit pauperibus.* Quia vero eo loco quid est de portionibus absentium faciendum, non statuerat, id Decreto posteriori dispositum: vnde nulla est in praefatis Sanctionibus antimonia; neque necessaria expositio adducta, quam ex Nauarro citatus Auctor desumpfit.

11. Videtur autem in contrarium stare Declaratione Cardinalium quam adducit Nicolas Garcia de Beneficijs, Parte 3. Cap. 1. num. 465. Iuxta illam enim inter duos illos distributionum modos differunt constitutur, vt aliae interestentibus accrescant, non ita illæ, de quibus in loco disponitur posteriori. Sed certe de tali Declaratione authenticè non constat. Deinde, cum discriminis ratio appareat nulla, ita accipienda est dicta Declaratione, vt nullum in re ipsa discriminatione quantum ad Ecclesiae, pitorum locorum, ac pauperum commodum, licet per diuersas debeat manus ad eosdem deuenire. Itaque danda illæ interestentibus, sed vt per eos fiat, quod erat per Ordinarios faciendum. Bona enim Ecclesiae sunt, & in illis non est titulus vt lucrari ea possint: ergo in bonum debent ipsius Ecclesiae converti. Præterea, quod ad easum nostrum attinet, ex eadem Declaratione compertum habetur, sic enim in eâ dicitur: *Portiones absentium accrescent absentientibus, si ex Decreto Concilij Sessione 21. Cap. 3. separata sint.* Cum ergo distributiones, de quibus agimus, non sint ex Decreto Concilij separata, sed totum emolumumentum Beneficiale, si inde non accrescere seruentibus. Aut ergo Declaratione dicta authentica non est, & sic ex eâ nihil probare aduersantes possunt: aut authentica; & sic Assertioni proposita penitus conformatur.

12. Dico secundum, Ex distributionibus accrescen-

Ex Tridentini Decreto fortior instantia.

Differentia quadam distributione num, quæ aliqua adhibent, non iuuat.

Neque Declaratione Cardinallium.

Illam suffragari.

Capitulum etiæ bona Mensa ut queat di- ponsere.

Affiratio 2. Quid ex in- crescentibus su- mere Prae- bendarij possit.

Affiratio 3. Quid fa- ciendum statuens, cum maior numerus Præbendarij adest.

Affiratio 4. Quid quædo vnu tantum adest.

Capitulum etiæ bona Mensa ut queat di- ponsere.

crescentibus sumere Præbendarij possunt proportionatum aliquid labori etiam accrescenti, considerat illius qualitate, & eo frui sicut distributionibus aliis. Neque obstat quod diximus de condignitate stipendi fluctu incremento dicto, etiam illud non augatur: quia licet ita sit; cum tamen accrescat illis, iuxta speciale pro Indiis dispositionem, aliquid inde emolumenti percipere possunt, ne velut mercenariae sint, per quos ad alios dictarum transeat utilitas portionum. Et quia cum revera labor aliquiter accrescat, & illius intuitu dentur, præmium inde aliquid poterit expectari: quod iuxta Ecclesiæ benignitatem est, quæ distributiones eà consideratione disponit. Enimvero cum haec non sine doloris acrisenju aduerteret, frigere tempora, silere pulpita, manere diuina officia, Canonorum ea obeuntibus paucitate mirabili, credidit optimum factum esse eos præmii, ut pueros, dulcariis, ad pietatem munusque præstandum illicere, vt loquitur P. Bauny Tomo 1. Tract. 11. Quest. 17. §. Est autem. Et quidem licet nihil sibi applicandum ex tali accretione Præbendarij haberent, hoc ipsum quod est posse de illis disponere, magni præmii loco habendum esset: quia plura opera pia instituire aut promovere possunt, consanguineorum necessitatibus subvenire, & sic gratiam multiplice inire, atque honorem non modicum comparare. Quomodo autem portio illa labori respondens dispensanda sit, quæstio est ad integrum distributionem afflentia respondentem spectans, de qua statim.

13. Dico tertio. Si major numerus Præbendariorum adsit, ita vt excedant medietatem, videtur sine scrupulo posse quidquid accrescere, assumi. Et ratio est: quia cum sumi aliquid possit, juxta nuper dicta; id quod accrescit in casu dicto non videtur in proportionatum, et si superabundantia aliqualis appareat, ad benignitatem est Ecclesiæ talis liberalitas referenda.

Dico quartum. Si vnu tantum Præbendarius, sit vt non semel accidit, non sunt illi distributiones penitus denegandæ, eo quod distributionis respectu vnu solùm esse nequit, vt ex nominis constat proprietate. Id videtur clarum, quia eo quod solus sit, & sic labor eius minor, non debet esse pejoris conditionis. Habet ergo proportionatum labori stipendum, juxta prudentis arbitrium. Et distributionis tunc etiam stabit vox propter respectum ad plures, non actu, sed aptitudine. Sicut justitia distributiva exercetur quando vni datur Beneficium non habenti oppositorem. Præter illud autem quod sibi assumperit, dubitari potest, an alia possit Ecclesiæ aut pauperibus dilargiri, vel ad Episcopum hæc spectat functione, juxta id quod Concilium Tridentinum disponit Sessione 22. Cap. 3. Et videtur quidem satis verosimile ad Episcopum spectare, quia casus est specialis, & momenti magni, nec verosimile Præbendario vni tantum esse concessum poteat. Pro quo & facit id, quod cum aliis tradit Dom. Solorzani Lib. 3. Cap. 13. num. 53. & in Politica Lib. 4. Cap. 14. pag. 620. §. 1. Capitulum scilicet sine Episcopo posse disponere de bonis Mensa Capitularis sine fabricæ, in rebus non multi momenti. Quod sequitur Dom. Villaroël Quest. 8. Artic. 2. num. 10. Et est illud fermo sit, qui nondum professionem emiserunt; habitum tamen Religionis assumperunt; ex eo Doctores colligunt, ad Religiosos talem decisionem extendi. Quæcum generalis sit, & assumptionem prohibeat, de illa etiam, quæ tempora-

Theauri Indici Tom. II.

serandum, & maximè in nostro casu, vbi non videtur esse Capitulum, quia Capitulum est collectio Canonorum, eodem suffragij causa commen- tium: vt videri potest apud P. Bauny *suprā Quest.* Ab uno possit fieri non adgit Episcopos. In quo re manes ins Capituli. 2. Si vero non adgit Episcopus, ab uno fieri poterit distributione, quando in Ecclesiam est indigentem facienda, aut in pauperes: quia haec non patiuntur dilationem. Cui resolutioni accommodari potest id, quod ait Dom Barbosa *de Postestate Episcopi Allegat.* §. 3. num. 239. quod licet Capitulum, sive Clerici inferiori sine Episcopo non possint statuere de quotidiani distributionibus, quia hoc concernet statum vniuersalitatis Ecclesiae, diuinae officia, eorumque regimen: poterunt tamen id facere, quando nihil constituant contra Episcopi jurisdictionem, aut contra jus commune: id quod ex Auctoribus alijs desumpfit, & de quo *infra Tit. seq. num. 1.* In casu ergo nostro id fieri poterit quod diximus, quia jurisdictione ad unum redacta est. Et in uno solo Canonico Capituli confervari potest: vt cum aliis tradit P. Azor Tomo 2. Lib. 3. Cap. 27. Quest. 5. quamvis hoc suam habeat difficultatem, pro qua Dom. Solorzani Lib. 3. Cap. 13. num. 36.

In quo re manes ins Capituli.

C A P V T III.

Quomodo debeat Præbendariorum defectus suppleri.

14. **C**um id possit in Indiis non raro contingere, ad Regiam prouidentiam pertinuit casus huiusmodi prævenire, vt illicet Ecclesiæ debito cultu non careant, & diuina officia cum conuenienti possint decentiæ celebrari. Ideo per Regias schedules constitutum, vt paucitate Præbendariorum succedente, Episcopi Clericos aliquos deputent adstitutos Choro, & Præbendariorū more sacra peracturos, competenti illis stipendio designato. De sua S. Iacobi Chileni Ecclesia locutus Dom. Villaroël & Schedulam, & factum refert Quest. 5. Art. 5. num. 25. qui per errorem typographiæ est. 14. Circa quod

Dico primò. Episcopi nequeunt Religiosum ad Canonicatum modo dicto designare, etiam conuientibus Prælatis. Quod quidem non ex eo accidit, quia Religiosi nequeunt sine licentia Sedis Apostolicae Beneficia concedi. Cap. Super eo, de Regularibus. Cap. Cum de Beneficio, de Præbendis in Sexto. & alibi: Pro quo alia satis urgentia adducit Lauretus de Franchis in Controversis. Quest. 89. cum tale ministerium non sit Beneficium, sed seruitum temporale, sicut de Vicariis temporalibus affirmant communiter Doctores, & esse ab omnibus receptum testatur P. Palau Tomo 2. Tract. 13. Disput. 1. Puncto 1. in fine. Sed quia id absolutè extat prohibitum in citato Cap. Super eo, verbis illis: *Nec amplius in Cap. Super Ecclesiis secularibus debent assumiri: ne contra votum, per eo, de Regularebus.*

Z Z lis

*Qui ne-
queunt esse
Canonici.*

lis est, necessariò intelligenda. Et ideo Religiosum non posse esse Canonicum tenent quampuleres, quos adducit P. Thomas Sancius in Opere moralis Lib. 7. Cap. 29. num. 75. Pro quo & Thomas à L. s. v. in Cap. Non dicitur. Parte 2. Cap. 7. Dub. 3. §. 1. In eo enim maximè verificatur ratio, quam Canon inducit, quod scilicet contra votum Deo factum venire probetur: contra professionem inquam Religiosi status, qui humilitatis, obedientiae, & secessus à laculo est.

*Sententiam
quorum-
dam con-
traria-
antiquar.*

15 Dices primò aliquos esse Doctores, qui affirmant Regulares esse capaces Canonicatus in Ecclesia seculari, vt videri potest apud P. Sancium *suprà num. 74.* Sed contra hos est communissima & verissima sententia ita vsu recepta, vt contraria penitus videatur antiquata, & ab vs Ecclesia refuta, vnde sine dispensatione Pontificis id numquam ad praxim reuocatur.

Dices secundò communem decisionem tunc quidem obseruandam, cum non vrget necessitas, ea autem urgente ob defectum Præbendariorum, Religiosos posse ad id munera aduocari. Sic enim affirms Rebuffus, & Gonzalez alios referens, ex illisque P. Palau *suprà Puncto 3. n. 11.* qui ex Nicolo Garcia addit in casu dicto Beneficia non esse conferenda in titulum, sed in Commendam, quia non videatur necessarius modulus aliis prouisionis; & hic est aptior: siquidem, quandocumque reperiatur minister idoneus, poterit extraneus remoueri. Et sic decisum videri à sacra Congregatione apud citatum Garciam Parte 7. de Beneficii Cap. 10. num. 32. in 1. Declaratione. Verum neque hoc vrget, quia doctrina illa procedit circa Beneficia Curata, vt videri potest apud citatum Patrem, Auctores pro eadem afferentes. Cum enim §. decimum eum sententiā Mandosij terminasset dicentes hodie non dispensari cum Monacho ad Beneficium Curatum obtinendum, statim sequentem verbis illis auctoritate: *Limitanda tamen est doctrina &c.* Et est illa etiam P. Sancij citato Cap. 29. num. 39. vbi pro eadem plures Auctores adducunt. Et ex haec differentia argui pro Assertione potest: nam ad Beneficia Curata promoueri Regularis nequit, cum tamen iuxta Ius commune capax illorum sit, vt constat ex Cap. *Quid Dei timorem*, de statu Monachorum (iuxta quod P. Lessius verb. *Religious Casu 2. in Revolutionibus posthumis*) praxim Belgicam defendit) id enim propter bonum animorum sic est ab Apostolicâ Sede dispositum: immo neque ad tempus ad eadem astuti, vt declarauit Gregorius XIII. cuius Declarationem aduentum plures Scriptores, vt videri potest apud P. Palau, num. 20. citato & sic se habet: *Sancij simus D. N. Gregor. XIII. noluit licere Canonicis Regularibus Congregationis Lateranensis, etiam de licentia sui Generalis, absque permisso Summi Pontificis assumere curam animarum etiam ad tempus, multò minus Beneficium Curatum.* Sic Declaratio. Ex qua fit multo minus licere Beneficium simplex assumere, quia etiam ad tempus afflumenta habet inconvenientia, de quibus numeri p. 45. & ex eisdem fundamentis constat neque Episcopum in eo posse dispensare. Id quod specialiter aduentum P. Sancius loco nuper adducto

*Doctrina id
admittens,
in Benefi-
ciis Cu-
ratis tan-
tum currit,
& qualiter
illud.*

*Greg. XIII.
Etiam de
illis vetuit,
tempus.*

*Qui ne-
queunt esse
Canonici.*

lis est, necessariò intelligenda. Et ideo Religiosum non posse esse Canonicum tenent quampuleres, quos adducit P. Thomas Sancius in Opere moralis Lib. 7. Cap. 29. num. 75. Pro quo & Thomas à L. s. v. in Cap. Non dicitur. Parte 2. Cap. 7. Dub. 3. §. 1. In eo enim maximè verificatur ratio, quam Canon inducit, quod scilicet contra votum Deo factum venire probetur: contra professionem inquam Religiosi status, qui humilitatis, obedientiae, & secessus à laculo est.

15 Dices primò aliquos esse Doctores, qui affirmant Regulares esse capaces Canonicatus in Ecclesia seculari, vt videri potest apud P. Sancium *suprà num. 74.* Sed contra hos est communissima & verissima sententia ita vsu recepta, vt contraria penitus videatur antiquata, & ab vs Ecclesia refuta, vnde sine dispensatione Pontificis id numquam ad praxim reuocatur.

Dices secundò communem decisionem tunc quidem obseruandam, cum non vrget necessitas, ea autem urgente ob defectum Præbendariorum, Religiosos posse ad id munera aduocari. Sic enim affirms Rebuffus, & Gonzalez alios referens, ex illisque P. Palau *suprà Puncto 3. n. 11.* qui ex Nicolo Garcia addit in casu dicto Beneficia non esse conferenda in titulum, sed in Commendam, quia non videatur necessarius modulus aliis prouisionis; & hic est aptior: siquidem, quandocumque reperiatur minister idoneus, poterit extraneus remoueri. Et sic decisum videri à sacra Congregatione apud citatum Garciam Parte 7. de Beneficii Cap. 10. num. 32. in 1. Declaratione. Verum neque hoc vrget, quia doctrina illa procedit circa Beneficia Curata, vt videri potest apud citatum Patrem, Auctores pro eadem afferentes. Cum enim §. decimum eum sententiā Mandosij terminasset dicentes hodie non dispensari cum Monacho ad Beneficium Curatum obtinendum, statim sequentem verbis illis auctoritate: *Limitanda tamen est doctrina &c.* Et est illa etiam P. Sancij citato Cap. 29. num. 39. vbi pro eadem plures Auctores adducunt. Et ex haec differentia argui pro Assertione potest: nam ad Beneficia Curata promoueri Regularis nequit, cum tamen iuxta Ius commune capax illorum sit, vt constat ex Cap. *Quid Dei timorem*, de statu Monachorum (iuxta quod P. Lessius verb. *Religious Casu 2. in Revolutionibus posthumis*) praxim Belgicam defendit) id enim propter bonum animorum sic est ab Apostolicâ Sede dispositum: immo neque ad tempus ad eadem astuti, vt declarauit Gregorius XIII. cuius Declarationem aduentum plures Scriptores, vt videri potest apud P. Palau, num. 20. citato & sic se habet: *Sancij simus D. N. Gregor. XIII. noluit licere Canonicis Regularibus Congregationis Lateranensis, etiam de licentia sui Generalis, absque permisso Summi Pontificis assumere curam animarum etiam ad tempus, multò minus Beneficium Curatum.* Sic Declaratio. Ex qua fit multo minus licere Beneficium simplex assumere, quia etiam ad tempus afflumenta habet inconvenientia, de quibus numeri p. 45. & ex eisdem fundamentis constat neque Episcopum in eo posse dispensare. Id quod specialiter aduentum P. Sancius loco nuper adducto

n. 76. qui plures adducit, & P. Palau *num. 5.* quantus Staphylæus apud P. Sancium contrarium sentiat, minimè audiendus, sicut nec Gambara apud Lauretum *suprà*, Doctorum agmine repugnante, & nihil contra eos, quod aliquatenus virgeat obiectans.

16 Ratio autem cur non licet in Beneficio simplici id, quod in Curato, iam insinuata est, quia pro hoc esse potest necessitas, non pro illo, vt colligitur ex Cap. *Pris 55. dist. ibi: Quia simplici.*

catenus Ecclesie vel cunctis, vel sufficientibus priuatae sunt ministris, ut plebis ad se pertinentibus di-

*Cap. Pri-
vata, maior,
quam pro
probando.*

*Ratio pro
Curato,*

maior,

*quam pro
probando.*